

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumerează și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsicani 35

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.

Fie număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru August st. v.

— cu prețurile din capul foii —
— invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Greșeli politice

A ignora discuțiunea ce s'a născut în presa română din București despre poziția dlui Babeș față cu partidul nostru, ar însemna de o parte o desconsiderare a fraților noștri de dincolo, ear' de altă parte o nepăsare față cu afacerile noastre proprii. N'am stat deci un singur moment la îndoaială, că avem îndoită datorința de a revedea la cele ce s'au publicat în foile confrăților noștri asupra acestei materii atât de importante.

Dacă am trăgănat cu manifestarea părerii noastre, cauza trebuie căutată mai ales în forma ce a luat discuțiunea. Mai mulți din membrii comitetului dirigent ai partidului național român au fost atinși personal. Era just să așteptăm, înainte de a ne pronunța, eventualele declarațiuni ale acelor membri, și totodată a informa publicul nostru despre mersul discuțiunii țiaristice din București prin reproducerea articolelor mai marcanți din presa română de dincolo. Astăzi ținem cestiunea destul de matură pentru a ne pute pronunța în deplină cunoștință de cauză.

Nu mai e pentru nimeni un secret, că în sinul partidului național se manifestă de timp îndelungat două curente politice. Noi înșine am fost adese-ori siliți a constata în coloanele „Tribunei“ acest fapt. Aceste două curente politice se liovau la diferite ocazii unul de altul, însă fără ca să producă în sinul partidului o scisiune și fără ca ele să poată fi complanate în mod definitiv și temeinic. Mai ales asupra unui punct înțelegerea era preste puțină: dacă hotărîrea adunării generale a partidului de a se așterne la înaltul Tron un memoriu e a se execută sau nu? Dl Babeș a luat față cu această cestiune dela început o poziție rezervată. Nu s'a pronunțat nici-când în contra acestei hotărîri, nici în contra executării ei, și a primit chiar colaborarea la concepția textului aceluiași memorandum. Dar' când era vorba de stabilirea textului, toate momentele de amânare erau binevenite dlui Babeș. În cele din urmă d-sa, după un șir de ani, a venit cu declarațiunea, că pentru așternerea memoriului trebuie aș-

teptat „timpul oportun“. Cu un cuvânt, dl Babeș ține, că în țara regiunile actuale politice partidul național român ar face prin așternerea unui memoriu la Coroană un pas greșit.

Acum aflăm din presa României, că dl Babeș s'ar fi folosit față cu colegii sei din comitetul dirigent al partidului de un motiv particular pentru a-i câștiga în favorul părerii politice a d-sale. Dl Babeș ar fi ținut adevărat, — așa ne spun foile bucureștine, și dl Babeș în cele trei scrisori ale d-sale publicate n'a desmintit-o anumit, — că bărbații de stat ai României încă aprobă politica reprezentată prin dl Babeș.

Noi dela început trebuie să ne declarăm, că dacă dl Babeș într'adevăr s'a încercat a validă un asemenea argument, a comis o greșeală politică. Dl Babeș, ca president al comitetului dirigent al partidului, nu era nici în drept, nici autorizat a cere păreri și sfatul unor bărbați de stat din țara străină asupra direcției politice a partidului nostru. Bărbații de stat ai ori-cărei țări, și prin urmare și ai României, au destulă ocaziune de a se pronunța, dacă vor, în țara lumii despre atitudinea noastră politică, și nu e nici cea mai mică trebuință de a înțelegi particularitate între reprezentanții partidului nostru și reprezentanții vreunui stat, îndeosebi ai României. Noi trebuie să condamnăm această greșeală politică cu atât mai mult, cu cât de o parte partidul nostru e un partid leal, ear' de altă parte dușmanii noștri stau anume la pândă pentru a ne pute dovedi de „complotisti“ și „conspiratori“.

Dar' dl Babeș a validat acest argument fără a avea vre-o basă reală. Precum reese în mod neîndoios din cele publicate de presa României, d-sa n'a vădit la București dintre „bărbații de stat“ români decât pe ministrul-president general Florescu și pe prințul George Bibescu. Domnul general Florescu s'a grăbit a reduce prin un comunicat în oficioasă „România“ întâlmirea sa cu domnul Babeș la o vizită de curtuasie și a nega în forma cea mai hotărîtă ori-ce discuțiune politică cu această ocaziune. Nu înțelegem, pentru-ce dl Babeș și-a ales tocmai acum timpul pentru vizitele de curtuasie la ministrul-president al României, dar' ținem, că în tot cazul dl Babeș a cerecat pe domnul general Florescu ca om privat și nu ca president al partidului național. Nici partidul, nici comitetul seu dirigent n'au însărcinat pe domnul Babeș cu asemenea misiuni. Încât pentru prințul G. Bibescu, nu scim cum să calificăm visita domnului Babeș. Prințul Bibescu

nu e om de stat al României, și numai raporturi cu totul private au putut să apropie pe acești doi bărbați. Un lucru însă rămâne mai presus de ori-ce îndoială, că domnul Babeș, chiar dacă n'ar sta în capul partidului național român, prin aceste vizite n'a servit cauza partidului. Oficioul bu-dapestan ne dovedește, cu câtă satisfacție guvernul maghiar arată asupra noastră, care ne „inspirăm“ dela București, în cabinetul dlui Florescu și al — prințului Bibescu.

Aceste greșeli politice au fost însoțite și urmate de o mulțime de alte împiegurări, care nu sînt nici decât menite a ridica vața și autoritatea partidului nostru. Domnul Babeș, inculpat de presa de dincolo atât de grav, trebuia — după părerea noastră — să se grăbească, dacă nu ca om privat, ca president al partidului, să stabilească adevărul și să pună astfel stavilă discuțiunii țiaristice, care a luat dimensiuni atât de mari și s'a aprofundat atât de mult. Astfel domnul Babeș nici nu putea să ajungă în poziția fatală, ca să găsească spriginul sigur nedorit într'un țiar radical, al cărui redactor a fost condamnat pentru insulta persoanei regelui la doi ani temniță și s'a substras dela suportarea acestei pedepse prin fugă preste graniță! Nu putea dl Babeș să primească apărarea sa, eșită din peana faimosului Adrian Cașoțanu, care acum „s'a stabilit“ în redacția aceluia țiar radical. Nu putea dl Babeș ca, în desconsiderarea unor foi serioase și frunzase în presa bucureștinească ca „Românul“, „La Liberté Roumaine“, „Timpul“ și „Voința Națională“, să se adreseze cu o scrisoare cătră — „Lupta“!

Eată un lanț întreg de greșeli, prin care se distinge această campanie, pornită tot de unii colegi ai dlui Babeș. Dacă desaprobam atitudinea dlui Babeș, nu putem a aproba nici procederea dlui Dr. Lucaciu și I. Coroian, care au ținut capitala României drept locul potrivit pentru a cere seamă dela presidentul lor despre cuvintele sale pronunțate în ședințele comitetului. Sîntem convinși, că acești doi domni, în zelul și activitatea lor neobosită, prin care se disting pentru cauza română, nu și-au dat bine seamă despre modul cum, ci numai despre cauza, care aveau să se desfășoare spre binele partidului și a poporului român. Dnii Dr. Lucaciu și Coroian aveau și dreptul și datorința al cere dlui Babeș explicațiuni, însă nu la alt loc decât în fața comitetului.

În tot cazul comitetul va trebui să rezolve această afacere cât mai în grabă

și anume astfel, ca partidul să nu sufere nici o scădere în pozițiunea sa.

Încât pentru esența lucrului, adevărat pentru politica reprezentată prin dl Babeș, ne vom ocupa într'un alt articol.

Un Maghiar în contra memorandumului maghiar. „Allgemeine Zeitung“ din München (nr. del. 3 August n.) primesce din Budapesta următoarele rânduri: „Va interesa sigur opiniunea publică din Germania a trage din cele următoare experiențe, că cestiunea mult discutată a teatrului german din Budapesta află în Ungaria și judecatori, care au curajul moral de a lua pozițiune față cu curentul șovinist și a admonia poporul maghiar în modul cel mai energic la stricăciunile intoleranței naționale. Cea mai distinsă revistă lunară a Ungariei, „Budapesti Szemle“, care e sprigină de academia de știință ungară și edată la mandatul ei de Paul Gyulai, publică în broșura sa din August un articol despre cestiunea teatrului german; articolul se deosebește în mod avantajos prin tonul seu chibzuit de espedo- rațiunile furtunoase ale țiaristice maghiare. Pavel Gyulai e cel mai distins critic maghiar, un excelent poet liric și ca istoric literar o podoabă a universității pestane. În academia de știință și în societatea „Kisfaludy“ el ocupă pozițiuni dirigențe și ca notar al casei magnatilor el e și un personaj, al cărui cuvânt nu e lipsit de oare-care însemnătate politică. Cu atât mai multă valoare trebuie dat atitudinii acestui bărbat, care își ridică glasul pentru a cuvânta cu o pricepere liniștită și cuminte pentru teatrul german, precum o făcuse deja în articolul amintit, care se ocupă de o broșură apărută acum de curând în afacerea teatrului, și din care articol reproducem în următoarele pasagele mai însemnate:

„La noi o aprepriere particulară începe a câștiga tot mai mult teren. Unii oameni, dar' mai ales unii țiaristi, cred, că în numele naționalității și îndreptățită ori-ce violență, scopul sfîștesce mijloacele. Ca și când noi n'am trăi sub scutul constituției ungare, ci am trăi în Rusia, unde în numele țarului și al sfîntei Rusii toate sînt permise. Parte în virtutea dreptului istoric, parte în interesul administrațiunii expeditiv și unitare limba oficială în Ungaria e cea maghiară, și toate instituțiunile ce rezultă din aceasta sînt îndreptățite, ori-ce altă silă de limbă e neîndreptățită. Nici statul, nici vre-o autoritate nu are dreptul de a împedea pe cineva, ca să vorbească sau să scrie o altă limbă, ca să cetaască vre-o carte scrisă în ori-ce altă limbă, să deie în ori-ce altă limbă o foaie, sau să deschidă în ori-ce altă limbă un teatru. Aceasta nu este cestiune de simpatie sau antipatie, ci o cestiune de drept. Capitala a lucrat corect, când a dat concesiunea pentru deschiderea unui teatru german, căci dacă nu au fost la mijloc alte

greutăți, apoi aici limba poate tot atât de puțin să formeze o pedecă, ca și la fondarea unui țiar sau a unei reviste. Broșura în polemia sa contra capitalei se provoacă și la contele Széchenyi, care a ținut maghiarizarea capitalei de cel mai sfînt scop al vieții sale. Că acesta a fost un scop, deși nu singurul, al lui Széchenyi, este sigur. Și noi îl dorim și ne străduim să-l promovăm în toate chipurile justificate, însă noi ne ținem și de principiile lui Széchenyi, care a fost dușman al ori-cărei maghiarizări forțate. Autorul broșurii se cetească renunțim la discurs academic al lui Széchenyi (1842), care flagează aspru ori-ce șovinism și enunță, că numai greutatea noastră spirituală și materială, puterea noastră morală și amabilitatea noastră vor contopi naționalitățile, dar' nu orgoliul și forța“.

Presa bucureștinească și dl Vincentiu Babeș.

XIII.

„Lupta“ dela 25 Iulie v. publică următoarea scrisoare a dlui Babeș adresată redacțiunii ei:

Sibiu, 1 August st. n. 1891.

Onorabilei Redacțiuni dela „Lupta“

București.

Primind aseară aici prețurile D-Voastre comunicate, viu a Vă răspunde la întrebarea ce binevoiți a mi-o face următoarele:

N'am cetit ceea ce susține „Liberté“, dar' am cetit ceea ce publică „Timpul“ în fruntea numărului seu 155, și asupra acelor, precât ele ating preastimatele persoane Florescu, Bibescu și Sturdza, m'am și pronunțat numai decât în coloanele „Tribunei“ nr. 160 din 18/30 Iulie, și fiindcă fmi dați ocaziune, și Vă interesă de a afla dela mine adevărul, deci n'am onoare a cunoaște mai deaproape nici stimabilele D-Voastre persoane, nici organul D-Voastre, nu preget a Vă încredința după cea mai curată conștiință a mea, că dintre toate câte dela iubileul din 10 Maiu încoace, — despre mine, comitetul nostru național, al cărui prim-presedinte am fost ales prin vot nominal, în unanimitate, și despre divergențele sau certele și respective intrigile intestine, — s'au publicat în „Românul“, „Gazeta Nouă“ „Liberté Roumaine“ și „Timpul“, nimic nu este exact, toate sînt sau scornite, sau falsificate și în mod perfid aplicate, și toate urmăresc scopul: de a sparge unitatea, armonia și solidaritatea națională dintre noi, firesce, spre folosul și bucuria contrariilor neamului nostru, căror în timpul din urmă am început să fim foarte periculoși!

Special, în ceea ce privește provocările la persoane, și anume la persoanele mie înalt prăfuite a dlui general Florescu și a principelui G. Bibescu, neadevărul este atât de nerușinat și infam, încât afirmătorul seu trebuie

FOIȚA „TRIBUNEI“

Doine populare.

Culese

de Sever Bocu. — Șistaroveț (Bănat).

I.

Foaie verde fir de meu,
Uită, bade, în ochii mei,
N'ai pute trăi cu ei?
Dragă ochii dulci ai tăi,
Tot așa da să fie-ai mei,
Chiar și capul pentru ei!

Frunză verde de nule,
M'am uitat în două stele
Ș'am vădit acolo 'n ele
Dragostea inimii mele.

Peatră verde ș'o lumină,
Toată noaptea n'am odihnă,
Cu ficiorul supărat,
Că tată-so 'l-a 'nsurat,
'l-o luat față de bogat,
De bogat cu șese boi,
Asta, taico, nu-i de noi;
Una mică și săracă,
Numai d'ochii ei să-mi placă,
După ochi ca murele
Încungiri pădurile,
După sprîncene 'mbinate
Umblai lumea jumătate.

Frunză verde de costreavă,
M'aș mărita, n'am poneavă.
Frunză verde de scoruș,
M'aș mărita, n'am butuș. *)
Eu mă duc cu mândra 'n lume,
Că nu vrea să ne cunune,
Făr'un popă la Ghilad,
El cunună ne'trebat,
Ș'un chinez la Panciova,
Care-a scornit dragostea.
Și cine-a scornit urtul
Să nu-l mai ție pământul.

Aș muri moartea nu vine,
Aș trăi și n'am cu cine,
Că cu cine-aș fi trăit
'M'a pus față la pământ,
Nu 'mi-a pus să rumenească,
Ci 'mi-a pus să putrezească.

Plînge pământul sub mine
Ca un copil de trei zile,
Și eu plîng cu mare jele,
Plîng de dorul dragoi mele,
Că 'mi-e negru pe-aiici locul,
Ca uritul, mănec-l focul,
Și 'mi-e neagră pe-aiici țeara,
Neagră să o mănec para.

*) Usitat de popor în loc de: perină.

Banul.

De Sever Bocu.

La începutul vieții popoarelor, când gradeaz de cultură în viața socială n-ese re-velată în mod foarte primitiv, nu putea fi vorba de comerț în înțelesul cuvîntului de astăzi, circulația consista numai în schimb direct, adevărat fiesce-care se silia a-și procura lipsele sale dela vecinul seu proxim. De ex. cel care avea arme și doria să aibă un cal, trebuia să caute pe proprietarul calului, care avea totodată lipsă și de arme. Lucru firesc, de aci se năceau nenumărate dificultăți!

Îndată-ce societatea primesce o dezvoltare mai mare și cereul trebuințelor se extinde, acest mod de țiruire nu mai era suficient. Oamenii atunci s'au gândit, pentru a înlesni tranacțiunile între dînși, a crea un intermediar, care să fie de un us general, ca să se poată servi tot insul de dînsul. Aplicară deci vitele la aceasta, care serviau de măsurător de valoare al altor obiecte. Grecii extimau pe timpul lui Homer armele lui Glau drept 100 de boi, ale lui Diomed 9 boi. De aci ne explicăm cuvîntul pecunia, care se derivă dela pecus, vită.

După-ce cultura și-a răspândit din ce în ce rațele sale binefăcătoare și instinctul progresului au luat oare-care forme, acest mijloc de schimb a dat tot de mai multe greu-

tăți, căci civilizația a adăugat la trebuințele oamenilor alte trebuințe mult mai imperioase, și așa tranacțiunea a devenit mai complicată. Trebuia găsită o marfă de o formă mai complexă, o unealtă mai practică, care să delătore greutățile circulației.

După multe încercări, — cu ferul, lemnul, plumbul, pelea, — s'a vădit, că nimic nu corăspunde așa de bine la scopul acesta ca metalele nobile. Căci ferul ruginesce, lemnul arde, singur metalele nobile primesc ușor forme, păstrând și o țarie durabilă.

Astfel a devenit banul (moneta) — astăzi cel mai important agent al comerțiului — cel mai îndemănatc intermediar, care avînd o valoare intrinsecă, își are basa în munca omenească, întrebuițată la extracțiunea lui.

Începerea existenței monetelor îndeosebi e o revoluție istorică în procesul dezvoltării culturii omenești. El joacă un rol foarte determinat în evoluția culturală a popoarelor. Istoria dezvoltării popoarelor ne înfățișează adevărul acestui principiu.

Banul însă nu numai procesul cultural îl influențează, ci mai toată ramurile activității omenești le predominează și ajută în dezvoltarea lor.

Adeptii unei școale, — mercantilistii, susțin — că banul e cel mai puternic promotor al culturii și al bunăstării, — ergo datoria statului este a-și îndrept politica și activi-

tatea într'acolo, cât de mulți bani să isvorască și să curgă în țeară. Avera națională se manifestează în bani, banul este temelia înfloririi și a bunăstării. Devisa le este cuvintele lui Montecucoli: bani, bani și eară bani.

Influența banului asupra vieții sociale-materiale se manifestează în următoarele:

a) Reprezentând banul o valoare intrinsecă și stabilă, schimbul a devenit complet și ușor.

b) Banul e cel mai îndemănatc instrument pentru câștigarea ori-cărui lucru.

c) Fără de bani clasa cea mai avută ar exercita o supremație mai mare asupra celei mai sărace.

d) Introducerea banului a ajutat împărțirea lucrului.

e) Prin bani tot felul de avere quasi se transformă într'o avere socială.

f) Influențează asupra comunicațiunii, transportului și călătoriei.

g) Bani înlesnesc contactul între idei și interese.

În resumat, banul este cel mai important element în ținua de astăzi, el este sufletul comerțiului și al industriei, căci fără de bani, aceste isvoare și temelii ale bunăstării naționale ar deveni nise utopii și iluziuni. Banul este o basă solidă, pe care este clădit marele edificiu al bunăstării și puterii naționale.

să fie un om de tot scăpătat — în minte și onoare. El, acel neadevăr, își poartă stigma sa pe frunte și, când susține, că eu în particular așa fi comunicând printre ai mei ceea ce pretinșă politică muscălească, susține, fără a numi o mătură, ceea ce nici nu va pute în veci.

D-Voastră vedeți prin urmare, că aci este în activitate un complot de ființe catilinare, cărora nimic nu li e sfânt și scump, nici chiar propria lor conștiință și onoare.

Mie, precăt timp mă aflu în fruntea comitetului nostru național central, îmi sânt legate mâinile, — până atunci până când acest comitet nu și-a fi rostit verdictul seu în cauză.

Nu pot intra direct în polemică publică, dar' dator sânt și eu plăcere gata sânt a informa despre adevăr pe oricine îl caută la mine. V. Babeș.

Despre această scrisoare a dlui Babeș, „Voința Națională“ (url dela 26 Iulie v.) se exprimă într'un prim-articol intitulat „Afacerea Babeș“ în următorul mod :

Acum d' Babeș publică o a doua scrisoare, de astădată în „Lupta“.

Și în această epistolă dl Babeș se menține în generalități. D-sa spune între altele, că din toate cele ce s'au publicat în „Românul“, „Gazeta Nouă“, „Timpul“ și „Liberté Roumaine“ nimic nu este exact, toate sânt scornite sau falsificate și în mod perfid aplicate și urmăresc scopul : „de a sparge unitatea, armonia și solidaritatea națională dintre Români de peste munți spre folosul și bucuria contrariilor neamului nostru, căror în timpul din urmă am început să fim periculoși!“

Cu alte cuvinte, după dl Babeș, „Liberté Roumaine“, „Timpul“, „Voința“, vedând cum în timpii din urmă Români de peste munți au început a se desvolta, a se întări și a deveni periculoși pentru Unguri, s'au gândit și s'au chibzuit să combine un plan machiavelic, prin care ar pute sparge armonia, unitatea și solidaritatea Românilor din Transilvania și Ungaria! Și aceste diare după multă trudă au găsit, că cel mai bun mijloc de a scăpa pe Unguri de pericolul ce-i amenință era de a acusa din senin pe dl Babeș, că urmează o politică kossuth-istă, pretinșând, că această politică îi e dictată de personajii marcante din România!!

Natural, că dl Babeș nu are decât cel mai profund dispreț pentru „acest complot de ființe catilinare, căror nimic nu le e sfânt și scump, nici chiar propria lor conștiință și onoare“.

Dl Babeș însiră multe asemenea bazacii, dar' de explicat tot nu se explică.

Dl Babeș neagă încă odată, că s'ar fi inspirat dela domni general Florescu și Bibescu. Dar' d-sa uită încă odată să se explice asupra acestor puncte :

A declarat d-sa membrilor comitetului național, că politica ce o urmează îi e inspirată de personajii politici din România sau nu ?

E adevărat, că d-sa a împedecat într'una trimiterea memorandului către Împăratul, în deplină înțelegere intru aceasta cu domni Mocsonyi, membri ai clubului kossuth-ist din Pesta ?

A patronat d-sa la Caransebeș alegerea dlui Ludovic Mocșary, fost președinte al comitetului kossuth-ist, în locul generalului Doda, pretinșând, că această patronare o face cu consimțământul generalului, ceea ce s'a dovedit în urmă, că era fals ?

El a devenit, de interes general, poporul încă dăce :

„Banul este o mică — roată,
„Ce 'nvirtește lumea toată“.

Față cu aceste principii ne mai rămâne a constata influența ce banul o exercită asupra moralității și formarea și desvoltarea caracterelor. Bulgher dăce : „Banii se ni-i administrăm rațional, — banul însuși e caracter“.

Asemenea precum soarele este tatăl luminii și al umbrii, așa și banul asupra desvoltării caracterului poate exercita o influență periculoasă și folositoare.

Periculoasă, dacă nu și cunoaște marginile sale, — sau dacă aceste margini sânt atât de strimțe, încăt contradic bunei rațiuni folositoare, dacă prin margini legitime tinde a și realiza scopurile sale.

Omul risipitor este rasa cea mai improductivă a omenimii. El chietuesce banii sei fără nici un cumpăt, consumă preste isvoarele sale de câștig și de aci cătă nefericire se nase! Cu adevărat dăce Walther Scott : „Mai multe sufete au căgūt sacrificiu banului rotund, decât sabiei ascuțite“.

Diametral opus al prădătorului este avarul sau sgărcitul.

Sgărcitul nu se însufleșce la nimica, nu cunoaște, — precum dăce un renumit scriitor, — familie, patrie, omenime, căci unicul

Asupra acestor lucruri dl Babeș refușă să se explice, declarând, că-i sânt „mâinile legate, până când comitetul nu și va fi rostit verdictul în cauză“.

De ce atunci dl Babeș nu convoacă mai iute acest comitet pentru a dobândi verdictul, care se-i deslege mâinile ?

Ar fi în interesul tuturor, și al cauzei Românilor de peste munți și al dlui Babeș, ca acest verdict să se pronunțe cât mai curând.

Cu mult mai aspru se exprimă „Timpul“ (dela 26 Iulie v.) asupra aceleiași scrisori :

Scrisoarea dlui Babeș lasă de dorit atât în privința formei, cât și în privința fondului. Nu așa scrie un șef de partid, un bărbat politic, care are preteșunea de a conduce pe mai multe milioane de Români, din care cei mai mulți ar șerie și o românească mai bună și cu mai multă claritate. Nu mai vorbim de violența expresiunilor, care dovedesc temperament cam epileptic.

Printre Români de peste Carpați sânt foarte mulți bărbați și mai culți și mai luminați decât dl Babeș, și cel puțin tot atât de patrioți ca d-sa. Bucata literară a dlui Babeș e cea mai bună dovadă, că partidul național român din Transilvania ar face bine să se și aleagă alt cap, căruia să-i încredințeze înalta direcțiune a partidului.

În ceea ce privește fondul scrisorii dlui Babeș, el e pe atât de incurcat, precăt stilul e de apocaliptic și de unguesc.

Prin acest al doilea răspuns al seu, dl Babeș nu împedecese deloc situațiunea, și lumina, care urmează discuțiunea ce s'a iscat în privința rolului jucat de d-sa, nu e mai luminaată astăzi decât ieri.

Ne mirăm, că dl Slavici, care a fost amestecat în mai multe rânduri de „Lupa“ în această cestiune, atribuindu-i-se un rol de intrigant și de instrument al dlui D. Sturdza, n'a luat încă cuvântul, ca să spună ce știe în această privință.

Poate-că d-sa ar aduce puțină lumină în această afacere.

Serbările „Asociațiunii transilvane“ Hațeg, în 1/13 August 1891.

Serbările „Asociațiunii“ ce se țin anul acesta în opidul din romantica și încântătoare vale a Hațegului s'au început cu arangierea unei expozițiuni de industria casnică a femeilor române din comitatul Hunedoarei.

Conform programului stabilit și publicat deja în diarele românești, expoziția s'a deschis la oarele 11 a. m. printr'un discurs, rostit de d-na Susana B. Popovici, președinta comitetului de organizare al expozițiuni, în fața unui public genpus din elita doamnelor, a d-șoarelor și dlor din localitate, cum și a altor persoane notabile din ținutul Hațegului.

Printre numeroșii asistenți am recunoscut pe următorii domni : Rvd. d. Ianza, vicarul din Hațeg; dñii avocați : A. Hosszu, Longin din Deva, Bontescu din Hațeg cu familia, dl Ludovic Ciuci, farmacist; dl B. Popovici cu familia, dñii Oltean, Muntean, Popescu, Pop; dl Lenkes, căpitanul orașului; D. Vocș; rvd. dn Piringer, plebanul comunității romano-catolice; Danilescu, profesor în București; preoții : Bărbescu din Cărnous, Cetățeanu din Subcetate, Ciacu din Riu-Alb și studenții universitari : V. Ianza, Suci și alții.

Sexul frumos a fost reprezentat prin d-nele : Vlad născ. Bariț din Orăștie, Bontescu, Bariț, Eliu, Oltean, Pop și gentile

idol al seu este amonul, unica pasiune a sa este setea de aur.

Cu drep cuvânt dăce satirical Swift : „Portofoliul se-l avem în minte și nu în inimă“. Minte se ne administreze banii nostri în sens rațional și drept, ear' nu inima cea prea adese-ori egoistă. Căci atât avariția, cât și prădătorul nu sânt caractere, ci cele mai scărboase însușiri omenești, care de regulă degenerază la ultima în demoralizare, la prima în stupiditate.

Economia rațională condamnă cu desăvârșire prădătorul și recunoaște cruțătorul până când cruțarea stă între limitele rațiunii și nu degenerază în — avariție. Căci atât sgărzenia cât și prădarea, luând dimensiuni mai mari, sânt simptome de decadență unui popor atât meralmente, cât și materialmente. Amândouă pot produce criza producțională atât de dănuoasă pentru interesele ori-cărui stat.

Față cu aceste serii de idei mai bună și virtuoasă este calea mijlocie. Cruțarea se aibă totdeauna mod și cumpăt, având în vedere economia rațională.

Adevărate sânt cuvintele spiritualului Eurie Teilor. „Omul perfect și cu caracter îl poți cunoaște după aceea, în ce chip își administreează, respective câștigă și chietuesce banii sei!“

Șiștaroveț, în Iulie 1891.

d-șoare : Vlad, Cutean, Roman, Muntean și Popovici.

După ținerea discursului de deschidere,*) urmat de vie acclamări de „se trăească“, publicul a vizitat cele trei saloane din localul școlii grănițeresci, care cuprind obiectele expozițiuni împărțite în două secțiuni : una a obiectelor de industrie casnică ale femeilor sătene din întreg comitatul.

În saloanul întâiu se află obiectele din ținutul Hațegului și al Orăștiei, ear' în al doilea ale ținutului Devei, Iliei, Streiului, Bradului și Hunedoarei. Saloanul al treilea reprezintă obiectele de industrie orașenească ale domnișoarelor, care formează secțiunea a doua.

Din cauza lipsei de spațiu și a sosirii prea târșie, mare parte din obiecte au rămas neexpuse. Acele expuse însă, după-cum a observat d-na presidentă în discursul d-sale cu drept cuvânt, merită o deosebită atențiune atât sub raportul istoric, cât și al modului de execuțiune. Un studiu mai detaliat al acestei interesante expozițiuni voiu avé onorul a Vê trimite cât mai curând.

Până atuncea Vê rog a publica spre cunoștința onor. public, că :

- 1. Expoziția este deschisă în fiecare zi dela oarele 9—1 și dela 3—6 p. m.
2. Prețul intrării este de 30 cr. pentru o persoană; ear' pentru sătenu 10 cr.
3. Câte două domnișoare primesc sarcina a da vizitatorilor în fiecare salon explicațiile necesare.

În ziua deschiderii această frumoasă însărcinare a fost îndeplinită cu multă grație de gentilele domnișoare : Valeria Cutean și Ersilia Popovici în saloanul întâiu; d-na Maria Bariț și d-șoara Elena Popovici în saloanul al doilea; apoi de domnișoarele Maria Popovici și Victoria Vlad în saloanul al treilea.

În timpul solemnității de deschidere a expozițiuni au sosit următoarele telegrame, care au fost cetite după discursul de deschidere de cătră dl Paul Oltean, secretarul comitetului de organizare al expozițiuni.

- 1. Dela Români din Deva: „Aplaudăm și noi cu însufleșire munca și hărnicia țerancei române“.
2. Români din Petroșeni și giur: „Salutăm cu mă drie actul sêrbătorec al expozițiuni“.
3. Dela d-na Ecaterina Drăghits, presidentă „Reuniunii femeilor române“ din comitatul Hunedoarei: „Salutăm cu bucurie deschiderea expoziției. Fie ca acest început să ne conducă la isbândă desvârșită.
„Sê trăească țeranca română, conservatoarea eminentă a tradițiunilor noastre naționale!“
Meritul cel mai mare în arangearea expozițiuni a fost al onor. doamne Aurelia Vlad din Orăștie. Dacul Ines.

CORRESPONDENȚA „TRIBUNEI“

Năseud, 10 August 1891.

(Adunarea constituită a desp. XXI. al „Asociațiunii transilvane.“) Onorabilă Kedacțiune! În timpuri de grele încercări și rêuțăcioase năsuințe, de compromisiuni și suspiciunări, permiteți a se înregistra din „țeara ficițiilor“ și o notiță de altă natură.

La 2 August a. c. s'a constituit aici despărțământul XXI. al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, arondat de nou pe baza concludului adunării generale a aceleiași „Asociațiunii“, luat în Reghin la 1890, din cercurile pretoriale Năseud și Rodna, cu centrul în Năseud. — Adunarea de constituire a fost convocată de cătră fostul director al despărțământului vechiu, Dr. Const. Moisil. La invitația făcută au răspuns un număr oare-care de inteligenți din Năseud și din afară, dar' nu în aceeași sumă, după-cum se aștepta în raport cu numărul inteligenței din acest ținut, precum nici în raport cu numărul aceloră, dela care se așteaptă, că trebe să înțeleagă scopurile „Asociațiunii“. Au fost în total preste 40 de inși; dintre acestia membri de deosebite categorii, parte vechi, parte de nou înscriși acum, 23. — Vor fi avut mulți chiar motive de a nu participa; dar' ori de ce natură ar fi acele, în fața scopurilor, pe carele urmăresc „Asociațiunea“, ele nu se justifică, din contră se consideră ca o demonstrațiune ostentativă, ca o jignire și indolență.

Sânt mulți, pe care i-am vêtut, că lipsesc. — Nu am vêtut priute cei prezenți membri din „curentul cel sântos“ al mașterei „Gazeta Transilvaniei“; n'am vêtut acolo pe „pionii culturii grănițeresci“ și am vêtut, că lipsesc cu desăvârșire „veteranii grănițerilor“. (!?) Nu erau, căci se pare că nu le place, când e vorba să sacrifice din al

*) Discursul rostit de d-na Susana Popovici, presidentă comitului de organizare, îl vom publica în ul de mâne. Red. „Tribuna“.

seu pentru interesele generale ale culturii Românilor, pându-li-se, că e mai fericit a lua de unde și cât poți, decât a da 5 fl. la un ca membru ordinar al „Asociațiunii“. — Nu erau, căci curentului celui sântos al „Gazetei“ îi mai plac încercările de zădărnice și jignire, decât de promovare, îi mai place ca, ascuns sub masca exclusivismului și vederilor pasionate personale, pe care în mod abuziv le numesc cauze grănițeresci, să lovească în față și se zădărnicească toate pornirile culturale, care tind a trece preste limitele particularismului și a intra în cadrele culturii generale românești. — Ei, ba ce să dăce, totuși era unul, pe care cât e diușita de mare, din țiori și până seara, îl trimiț ceialtați (sânt 4 (patru) la număr), ca și pe Hermes după informațiuni pe stradă, ca apoi din acele se și compună lamentațiunile, și venise și aci, poate cu gând de zădărnice, cu o hărțuie în mâni, având doară misiunea, ca să fotografieze fisonomia situației; dar' oamenii nu s'au înfricoșat. — Și bine se însemnă, că dintre preteșii „veteranii ai grănițerilor“, care mai deunășile s'au bătut cu pumnul în piept că atât le zace la inimă interesele culturale ale grănițerilor și fondurilor, și pe care îi proslăvesce „Gazeta“, astăzi nici unul, da nici unic, nu e membru al „Asociațiunii“.

Prelângă toate aceste constituirea despărțământului totuși s'a făcut. Cei 23 membri au fost aleși : director al despărțământului Dr. Const. Moisil, profesor; secretar : Greg. Pletos, profesor; cassar : Octaviu Bariț, profesor pens.; controlor : Gavriil Scribon, prof. Membri în comitet : Ioan Ciocan, director gimn.; Dr. Pavel Tanco, prof.; Mih. Făgărășan, protopop; Petru Vêrtic, paroch; Geras. Domic, paroch, și Ioan Iarda, director la școala elementară.

Actele dimpreună cu banii încasași s'au înaintat la comitetul „Asociațiunii“. Un oaspe.

CRONICĂ

Sêrbarea zilei naserii Monarchului nostru în străinătate. Din Berlin se telegrafează : Dineul de gală, care se va da în 18 l. e. din incidentul sêrbării zilei naserii Împăratului Francisc Iosif, va avé loc, după o scire, în castelul din Kiel. La acest dineu sânt invitați și reprezentanții statelor străine.

— „Timpul“ (url din 1 August v.) anunță despre aniversarea zilei naserii Maieștății Sale Monarchului nostru următoarele : Marșia viitoare, 6 August, cu ocazia aniversării zilei naserii Împăratului Francisc Iosif, un „Te-Deum“ va fi celebrat la curtea St. Iosif. După prânș și după recepțiunea diplomatică la legațiune și seara membrii coloniei austro-ungare se vor întruni la un banchet, care va fi presidat, în lipsa ministrului austriac, de cătră însărcinatul de afaceri.

Distincțiune Preaînaltă. Maies-tatea Sa Monarchul nostru a dăruit guvernatorului din Fiume, contelui August Zichy, bustul seu în marmoră ca semn de aducere aminte de zilele petrecute de Maies-tatea Sa în Fiume.

Adunarea comitatensă a comitatului Bistrița-Năseud a hotărât, ca spre scopul purtării protocoalelor în toate trei limbile statului să se creeze un al doilea post de vicenotar cu reserva aprobării ministrului de interne.

Maghiarisare și ear' maghiarisare. Comunele Masztort, Szerb-Csernya și Charleville din Banat au primit și vor purta în viitor numele de Kis-Tó-szeg, Csernya și Karolylyiget. Se vede, că patrioții voesc să nu se mai știe, că în Banat sânt colonii franceze și sêrbesci. Unde ești Putemkin.

Scire militară. Maiorul I. Domaș din reg. de inf. nr. 52 este numit comandant al batalionului bosniac-erțegovinean de infanterie nr. 7.

Discuțiune pentru limba maghiară. Sub acest titlu cetim în „Budapesti Hir-lap“ (nrl. din 11 l. e.) următoarele : „În adunarea extraordinară a reuniunii învățătorilor din regiunea Aradului“, după cum ni se știe, s'a născut o discuțiune, dacă examenul de calificăciune învățătoresc se poate face numai în limba maghiară sau și în altă limbă. La propunerea lui Kovács Vince, adunarea a hotărât, ca să se adreseze comitetului învățătorilor din întreagă țeara, ca examenul învățătoresc candidași să-l poată depune numai în limba maghiară!

Vorbă se fie! Clujanul „Erdélyi Híradó“ (nrl. din 13 l. e.) aduce următoarea scire „interesantă“ și totodată curioasă : „Seauanul de comite-suprem al comitatului Hunedoara, — după-cum se vorbesc, — va deveni cât mai curând vacant, și cu această

ocasiune vechia dorință a elementului român ca câștiga satisfacțiune prin denumirea unui Român ca comite-suprem. Ca candidași pentru postul de comite-suprem se mai amintesc vice-comitele Baresay Kálmán și Szereday Aladár. — Se vede treaba, că redacțiunea soviniștilor clujan simte în toată puterea se-sonul așa numit al crastaveților!!

Petrecerea de vară din Cut, ținută în 2 August a. c. în favorul „Fondului școlastic“, după-cum ni se știe de acolo, a reușit excelent. Această petrecere, precedată ca în toți anii de o frumoasă producțiune de diletanți, a fost foarte bine cercetată; tinerime studioasă multă, învățători și preoți mai mulți ca totdeauna și o cunună prea frumoasă de dame și damicele. Reușita producțiunii se datorase negreșit d-șoarelor diletante, care, însuflețite de cauza școlii românești, au desconsiderat orice osteneală și au studiat roleele așa de bine, încăt au stors aplausele publicului. D-șoara Lucreția Coșeriu a excelat în scena ultimă la deslegarea rêmășagului și a cântat frumos statul : „Vê ferțiți iubiișii mei... de rêmășag cu femei“. Asemenea au jucat și d-șoarele Sabina Bitea și Eugenia Coșeriu, care mai ales când a cântat plângend și foarte nimerit întâmplarea lui Franț cel înecat în bere, — a făcut să ridă publicul și a fost aplaudată. Dl Liviu Bitea a produs bine pe Mama Anghelusa, dar' cosumul era pentru o babă mai tină, — în rola lui Teodorean, precum și D. Vasica în a lui Nicu cel șficios încă au jucat bine și merita toată laudă. Succesul admirabil al producțiunii a contribuit foarte mult la vitalitatea și buna dispozițiune, în care a decurs petrecerea cu joc, ce s'a început pe la 1/10 oare cu o „Horă“. În paușă 8 tineri, bărbați în drăgălașul nostru costum național, au jucat cu deosebire artă pitorescul joc „Călușerul“, după care s'a început earăș jocul regulat, care a durat în cea mai frumoasă dispozițiune până în diorile d'albe. Multele familii din S. Sebeș, Măreurea, A. Iulia, Rêhâu, Brașau, Hebing, Oarda-de-sus, Zlatna, Sécărămb etc., care au asistat la petrecerea Cutenilor, s'au depărtat cât se poate mai mulțumiri. Succesul moral e foarte îmbucurător, ear' cel material îndestulor. În general petrecerea din estan din Cut a succedat foarte bine și a fost cu mult mai cercetată ca cele din anii trecuți. Mulțumită comitetului arangiator, apoi domnișoarelor și celorlalți diletanți, care prin sîrguța și prestațiunile lor au sicut să încalte pe cei prezenți și să-i atragă și pe viitor în mijlocul Cutenilor și să le inspire dragostea și jertfirea pentru școala română.

Defraudăciune. Din Orșova ni-se împărțese cu data de 11 l. e. următoarele : Cassarul dela gara Orșovei, Trebits Gyula, Jidán, defraudând succesive vre-o 13.000 fl., Vineri venind doi revisori pentru revizare, el a luat-o la sântoșăa cătră România, unde Sâmbătă noaptea, precând voia să călătorească cu trenul accelerat mai departe, fu prins în cupeu de comisarul gării de aici, Molnár, în T. Severin. De present meditează în arestul de aici, căci până acum a dus un trai luxos.

Otrăvit de o muscă. „Kolozsvar“ anunță moartea directorului reg. de păduri Abrudbányai (Ficker) Bela, fost multă vreme șeful oficiului silvanal din Sebeșul-săsec. După numitul diar, moartea lui Abrudbányai a provenit din otrăvirea prin o muscă. Rêposatul, care petrecea în Gurghiu, a fost mușcat de o muscă, prin ceea ce și-a atras o mare umflătură la gura și apoi în cele din urmă înveninarea întregului organism. În 28 Iulie c. Abrudbányai, spre a se supune unei îngrijiri medicale mai bune, a mers la Cluj, unde înveninarea luând dimensiuni foarte mari, a murit în noaptea spre 12 August n.

Incendiu. Sâmbăta trecută după ameași comuna Szakálháza din comitatul Timiș a fost bătuită de un incendiu îngrozitor, care a prefăcut în cenușe o parte a comunei, pricinind o pagăribă în case și bucate de 45.000 fiorini. Focul a isbucnit deodată în cinci locuri, de unde se deduce, că a fost pus anume. Numai intervenirii energice a pompierilor din Timișoara e a se mulțumi localizarea elementului mistitor. Comuna Szakálháza nu are pompieri și unica tulpă ce o avea a ars în urma manșării nedestoinice a țeranilor.

Hymen. Din Sebeșul-săsec ni-se anunță fidișarea dlui Ioan Onișiu, comerciant, cu domnișoara Rafla Moga din Sâsciori, întâmplată la 9 August a. c. în Sâsciori.

Duel. Lui „Pester Lloyd“ i-se telegrafează din Zara (capitala Dalmației) : Între locotenentul Mutrie și căpitanul din regimentul nr. 39, un Maghiar, a avut loc un duel. Căpitanul a suferit răni grave, care îl fac neapt de serviciu. Causa duelului ar fi o expresiune vătămătoare din partea căpitanului la adresa națiunii croate.

Proces de presă. Procuratura-supremă din Budapesta a întentat proces de presă foi socialistice „Népszava“ pentru un articol apărut în numărul ei din 12 Iunie a. c. și intitulat „Afaceri din comitatul Bichișului“. Responsabilitatea pentru acest articol, din care transpiră vătămarea și calumniarea amplorilor din numitul comitat, a luat-o asupra și un anumit Ignatie Radó.

Socialistii în Arad. Poliția din Arad a terminat instrucțiunea în contra socialistilor de acolo și a predat actele procuraturii regesci. Rezultatul instrucțiunii e, că socialistii aradani au lăsat scrieri agitatorice și antireligioase, ear' foaia lor intitulată „Közjólét“,

care a publicat și articoli politici, și apărut fără cauziune. Politica este în proprietatea unei liste cu 100 nume, cu toate acestea, acusa va fi îndreptată numai în contra conducătorilor socialisti.

Ucigașul ministrului bulgar Belceff. După cum află „W. Tgl.“, în 10 l. c. a sosit la Viena din München sub escorta unui gendarm bavarez un individ, care e bănuțat a fi ucigașul ministrului bulgar de finance Belceff. Bănuțul se numește Illia Georgovo și e ascultător în drepturi la universitatea din München. O trăsura a așteptat pe prinsor la gara de Vest din Viena, și a fost dus imediat la gara de stat, de unde bănuțul ucigaș a fost transportat în Bulgaria.

Peregrini bosniaci la Mecca. Lui „Pester Lloyd“ i se telegrafează din Seraievo, că acolo a sosit o epistolă din Dseda, dela D-rul Makanec, scrisă înaintea morții sale ce l'a ajuns acolo. Dr. Makanec împărătescesce, că din circa douăzeci de peregrini bosniaci la Mecca au murit douăzeci în urma slăbiciunii bătrânețelor; 18 au căzut jertfa strapațelor și osteneții, ear' doi au murit de holeră.

Mostenitorul tronului român în călătorie. Cetim în „Timpul“. Guvernul a fost vestit, că principele Ferdinand va părăsi țările aceste Sigmaringen, spre a întreprinde călătoria ce a proiectat în Anglia și apoi la manevrele armatei germane. Maiorul Coandă va trebui să plece săptămâna aceasta la Sigmaringen, spre a însoți pe principele Ferdinand în călătoria sa.

Domnul Dimitrie Brătianu, care e bolnav de câteva zile, se găsește acum mai bine; scrie „Națiunea“.

Oprirea liberării biletelor de permisiune la vama Predeal. „Timpul“ anunță, că vama din Predeal a primit ordin, de a nu mai libera bilete de permisiune de 48 ore acelora, care vor voi să treacă la Brașov.

Regele Greciei va sosi pe la sfârșitul săptămânii acesteia sau pe la începutul celei viitoare la Paris.

Exregina Natalia, din cauza boalei sale, a părăsit planul unei călătorii în Italia și în 11 l. c., — anunță foaia sârbescă „Narodni Dnevnik“, — a plecat din Ungheii la Sinaia, unde va petrece până la sfârșitul lui Septemvrie la soru-sa princesa Ghica.

Exministrul rusesc contele Ignatieff, după-cum anunță „Moskovskia Vedomosti“, se va așeza definitiv la Praga.

Șahul Persiei scriitor. Un trimis special al Șahului Persiei în momentul de față călătorește prin toată Europa. El este însărcinat de a înmâna șefilor tuturor statelor, pe care l'a vizitat suveranul sau, câte un exemplar de „Impresii din călătorii“, pe care l'a terminat acum de curând Nass'ed-Din. Actualmente trimisul Șahului Persiei se află la München.

Incendii de pădure în Franția. Din Toulon se telegrafează, că incendiile de păduri în departamentul Var continuă; până acum au ars deja 2600 de hectare.

Nouă legătură telegrafică între Germania și Anglia. Din Borkum se telegrafează (12 l. c. n.): Pe bordul vaporului „Farabay“ al firmei Siemens Brothers a avut loc o preumblare pe cal prin pădurea terminarea noiei legături telegrafice între Germania și Anglia. Primele telegrame pe această nouă linie s'au trimis împăratului german și reginei Angliei. Înțelegerea e desăvârșită.

Un vapor nenorocit. După-cum se anunță telegrafice din New-York cu data de 13 l. c. n., un vapor de plăcere cu 800 pasageri s'a lovit la Longisland de un pod și s'a sfărâmat; numeroase persoane au căzut în apă, dintre care 14 s'au înecat.

Cardinalul Lavigerie la expozițiunea din Praga. O telegramă din Praga cu data de 12 l. c. raportează: Comitetul expozițiunii pune în perspectivă pe 16 l. c., că cardinalul Lavigerie, care călătorește la Carlsbad, în călătoria sa va visita expozițiunea.

Atentat în contra regelui danez. Diarul „Independance Belge“ din Bruxelles publică o epistolă primită din Copenhaga, după care regele danez Christian era rădită victimă unui atentat. Regele, care făcea singur o preumblare pe cal prin pădurea Fortuna în apropierea castelului Bernst rff, a fost atacat de 12 oameni fiind voind să-l arunce într'un șanț. Regele, care e un călăreț foarte bun, numai prin fugă a scăpat de oaspeții neplăcuți.

Atac pe stradă. Mare senzațiune a produs în suburbiul Whitechapel din Londra faptul, că un individ a atacat țina pe stradă o femeie, căreia l'a tăiat gâtul cu un cuțit. Făptuitorul a scăpat cu fuga.

Bulgarii și Sârbii în Macedonia. O telegramă din Belgrad raportează, că demisionar episcopului Paisie din Ueskub a fost primită. Din partea Sârbilor se lucră, ca în locul acestuia patriarcul din Constantinopol să denumescă un episcop sârbesc, ca prin aceasta sârbimea din Macedonia și Sârbia-vechio să câștige sprigin în contra propagan-

dei bulgare. În Belgrad se sperează, că patriarcul Dionisios va considera dorințele Sârbilor.

Furt la o bancă. „Kreuzzeitung“ anunță din Lisabona, că la banca populară de acolo s'a comis un furt de 29/10 milioane milreis. Trei funcționari de bancă bănuți au fost arestați.

Expoziție de câni. Câni nu se vor mai plânge, că lumea nu se ocupă de ei. De acum și până în luna Octomvrie viitor li-se vor consacra patru expozițiuni, în Anglia și în Austria. La 13 August st. n. câinii ciobănesci au fost expuși la Liverpool. Dela 2 până la 4 Septemvrie o nouă expoziție cănească se va deschide la Birkenhead. Societatea canină din Boemia va ține pe a sa la Praga dela 6 până la 8 Septemvrie. În sfârșit, dela 27 până la 29 Octomvrie, expozițiunea canină din Londra va avea loc în palatul de cristal.

VARIEȚĂȚI.

(O nouă meserie.) Peședintele republicii franceze va primi preste câteva zile un dar foarte original, acesta este portretul seu „scris“, cum s'ar țice, portretul seu desemnat cu litere scrise cu mâna.

Trăsurile feței, părul, harba, sprincele, pleoapele ochilor sunt foarte exact făcute din cuvintele și frazele biografiei lui Carnot.

Cele dintău vorbe din această biografie se găsec în partea dreaptă a cărării părului. Haina, cravata, gulerul și până la nasturii cămășii sunt alcătuite din diferite fragmente din discursurile pronunțate de peședintele republicii.

Deasupra marelui cordon, al cărui ape sânt perfect imitate, se poate ceti mesagiul lui Carnot rostit cu prilegiul numirii sale ca șef al statului.

Portretul este între două ramure de lauri; frunzele uoia sunt desemnate prin mijlocul biografiei lui Lazare Carnot, frunzele din cealaltă parte prin acela al biografiei lui Hippolyte Carnot.

Desemnele, care este de 20 centimetri pe 15, conține 62.000 litere.

Autorul acestei lucrări este un anume Sofer, care își dă titlul de „artist în miniatură micrografică“ și lucrarea aceasta a terminat o în patru luni.

Din public.*)

Mulțumită publică.

Pătrunși aduce de multe semne de iubire cătră noi cu ocaziunea morții iubitelui și neuitatului nostru fiu

Eugen Savin,

student de clasa a IV-a reală, pe care amicii și binevoitorii nostri au binevoit a le manifesta atât prin scrisori și telegrame de condolență, cât și prin numeroasa lor participare la înmormântare, între care strălucia în rindul șirurilor de conduct funebru lamura inteligentă române din Bucium și Abrud, — ne luăm deci voe a exprima pe calea aceasta profunda noastră mulțumită tuturor acelor preastimați amici, care din acest preadureros incident au binevoit a încerca să aline durerea noastră, pe carea de altfel numai acela o poate alina, care în nemărginita sa înțelepciune a binevoit a ne certa, chemând din brațele noastre la sine pe unul dintre cele mai prețioase ale noastre odoare.

Bucium-Cerbu, 31 Iulie v. 1891.

Jalnică familie Todescu.

Pentru cele cuprinse în rubrica această redacțiua iu primesce răspunderea.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Budapesta, 14 August n. Deputatul Gedeon Rohonczy a adresat presidentului Podmaniczky o scrisoare, în care anunță, că ese din partidul liberal.

Vichy, 14 August nou. Marele-principe Alexie a sosit aici și a fost primit cu entusiasm. Consulul rusesc Hiel a rostit o vorbire, în care a căs, că Franția este Rusia, numai cât întors.

Viena, 14 August n. Nu demult a fost arestat un anumit Francisc Schneider și nevastă-sa, bănuți fiind, că au ucis o servitoare. Acum s'a dovedit, că Schneider a comis două omururi și de două-ori crimă silurii sexuale.

Bibliografie.

A apărut:

„Armata română în ora din urmă“. Se află de vândere la librăria Socec din București. Prețul 2 lei.

A apărut și se află de vândere la toate librăriile din România cu prețul de 50 bani volumul:

„Napoleon Bonaparte la școala din Brienne“ și „Napoleon Bonaparte în timpul revoluției“.

Extrase din foi bisericesci și școlastice.

Posturi vacante:

— Posturile de învățatori la școalele gr. or. române în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Dobrei (archidieceasă):

Brisnic, cu salariu de 200 fl., cuartir liber și 4° cubici de lemne.

Lăpușugiu-de-jos-Ohaba, cu salariu de 208 fl., și adecă: 94 fl. în bani; 95 mē suri (à 30 lt.) cucuruz în boambe à fl. 20 = 114 fiorini, cuartir liber și 16° lemne.

Lăpușugiu-de-sus, cu salariu de 300 fl., cuartir liber și 8° de lemne, apoi pentru serviciul de cantor câte 40 cr. dela înmormântarea oamenilor în vîrstă și 20 cr. dela a copiilor.

Lăpușnic, cu salariu de 150 fl., cuartir liber și 25 care de lemne.

Panc-Seliște, cu salariu de 200 fl., cuartir liber și 8° de lemne.

Sēcămaș, cu salariu de 153 fl. și adecă: 70 fl. în bani; 50 mēsuru cucuruz = 60 fl.; 4 mēsuru fasole = 8 fl.; folosirea a două grădini cu venit de 15 fl., cuartir liber și 8° de lemne.

Stăncesci-Ohaba, cu salariu de 130 fiorini și adecă: 120 fl. în bani; folosirea a două grădini = 10 fl., cuartir liber și 8° de lemne.

Tissa, cu salariu de 214 fl. și adecă: 110 fl. în bani, 80 mēsuru cucuruz = 96 fl., 4 mēsuru fasole = 8 fl., cuartir liber și 8° de lemne.

Dobra, un post de învățator la școala capitală cu salariu de 400 fl.

Petițiunile sânt a se subșterne oficiului protopresbiteral greco-oriental în Dobra.

Extrase din „Budapesti Közlöny“.

Posturi vacante:

— Un post de scriitor la procuratura reg. din Șopron. A se adresa până în 26 Septemvrie st. n. la autoritățile competente.

— Un post de subjde la judecătoria cerc. din Balassa-Gyarmat. A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de subnotar la judecătoria cerc. din Dunaszerdahely. A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

Gălindarul zilei

3/15 August 1891.

Iulian: Isachie
Gregorian: Adorn. Mar.
Sourcele: răsare 5,4 apune 7,4

Buletin meteorologic.

Sibiui, 14 August n. 6 oare dimineața.

Table with 5 columns: Presiunea atmosf. in mm., Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vântului, Observată, Diferența din prețiuș.

Din țeară 12 August n. 7 oare dimineața.

Table with 5 columns: Stațiunile, Presiun. atmosf. in mm., Temperatura Celsius, Vântul direcția și tăria.

Sosiți în Sibiui.

La 14 August n.

Hotel „Neurhner“ Gogolak și Kramer din Budapesta. Paraschiva din Brașov. Kral, Dörfel și Budaspiț, comercianți din Viena.

Hotel „Meltzer“. Devie, comerciant din Viena. Brătianu din Bucuresci, Prețescu și Dobrian din Pitești, profesori. I. Aranyi din Budapesta. Ver-ányi și Dobai, proprietari din B ia-de-Criș. Chemez, preștor din Cșen. Rosenauer și Auner din Mediaș.

Hotel „Haberman“. Maroșan din Căileșta, Filip Statz din Tălmăciua, lucrători la caie ferate. S fia Schiller din Viena și Conrad Weissinger din Zvetea, actori.

Economie.

Convenții comerciale. Din Bruxelles se telegrafează, că de present decurg negocieri între Belgia deoparte și Germania și Austro-Ungaria de altă parte pentru încheierea unei convenții comerciale și sânt prospecte, că niusiunțile guvernelor pentru stabilirea unor raporturi convenționale vor duce la un rezultat pozitiv. — După-cum se telegrafează din Roma, delegații italieni au plecat în 12 l. c. n. la München. Se țice; că negocierile cu Italia vor reclama puțin timp, deoarece ce nu se tractează decât de unele corecturi ale convenției existente.

Recolta în Franția. Scirile mai recente asupra recoltei în Franția scint după „Pester Lloyd“, puțin îmbucurătoare. Se afirmă, că produsul grăului abia va trece preste 85 milioane hectolitri și lipsa ce e a se acoperi prin import va face 30 milioane hectolitri. Timpul în ultima săptămână a fost nefavorabil pentru recolta grăului, temperatura a fost prea rece și prea umedă. Grăul e copt deajuns, produsul se scootese cu 21 până 23 milioane hectolitri. Seceratul orzului e în curgere, calitatea va lăsa mult de dorit. Produsul mediu al orzului se scootese în Franția cu 12 până 16 milioane hectolitri, rezultatul va trece în estan preste această cifră medie. Ovėsul dă un rezultat neobicituit.

Insolvențe. Reuniunea creditorilor din Viena anunță următoarele insolvențe: Jenny Grünwald, comerciant în Jennessdorf; Ladislau și Sidonia Holly în Pressburg; Coloman Stemmer, comerciant în Canija mare; I. Benics, comerciant în Carlstadt; Sigismund Fuchs, comerciant în Visoko; A(ron) D(avid) Salz, comerciant în Tarnov; Isidor Raucher, comerciant în Brünn și Butschowitz; Toma Finteisl în Alt-Lieben; Sigismund Reimann, comerciant în Kralup.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiile efectuate în 27 Iulie v. 1891.

Emberico lui G. Mendl, porumb 3200 hect., 10.15 lei. Cottis lui G. Mendl, porumb 1100 hect., 9.70 lei. Blumen lui G. Mendl, porumb 1500 hect., 10.15 lei. Maras lui G. Mendl, porumb 800 hect., 9.82 1/2 lei. Bach lui G. Mendl, porumb 2100 hect., 10.15 lei. L. Dreifus lui Erlking, porumb 14.000 hect., 10.35 lei. Blumen lui Vechsler, porumb 1900 hect., 10.10 lei. Cottis lui Vechsler, orz 1400 hect., 7.75 lei. Sasu lui Vechsler, orz 2400 hect., 8.30 lei. Haracopo lui G. Mendl, orz 2200 hect., 7.— lei. Evloghio lui Feitler, grău 2300 hect., 13.60 lei. Sulioti lui Fr. Dimitriu, grău 600 hect., 13.— lei. Th. Dimitriade lui Fr. Dimitriu, grău 900 hect., 13.50 lei. Gussi lui Politti, grău 780 hect., 14.25 lei. Marghiloman lui Politti, grău 1000 hect., 14.20 lei. Sasu lui Politti, grău 2100 hect., 13.72 1/2 lei. Sasu lui Politti, grău 2100 hect., 13.72 1/2 lei. Sasu lui Politti, grău 1500 hect., 13.92 1/2 lei. Perlea lui Millas, grău 1080 hect., 12.85 lei. Perlea lui Peirano, orz 2030 hect., 8.15 lei. Perlea lui Peirano, orz 460 hect., 8.— lei. Perlea lui Peirano, orz 350 hect., 8.05 lei. Perlea lui Peirano, orz 450 hect., 8.10 lei. Perlea lui Wolf, orz 1775 hect., 8.67 1/2 lei.

Prețul mărfurilor

Piața din Sibiui 14 August. Grău hect 72 până 82 chilo fl. 6.40 până fl. 7.20, grău mestecat 70 până 74 chilo fl. 5.50 până fl. 6.10, sēcara 70 până 75 chilo fl. 4.90 până fl. 5.40, orz 62 până 66 chilo fl. 3.80 până fl. 4.20, ovēs 42 până 50 chilo fl. 2.10 până fl. 2.70, cucuruz 70 până 74 chilo fl. 4.20 până fl. 4.60, mălaiu 70 până 74 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, orțofii 60 până 70 chilo fl. 1.— până fl. 1.40, sēmēntă de cânepă fl. — până fl. —, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, lințea 78 până 82 chilo fl. 7 până fl. 8.—, fasolea 80 chilo fl. 4.50 până fl. 5.50, pāsāt de grău 100 chilo fl. 15.60 până fl. 16.—, făină nr. 1. fl. 15.60, făină nr. 3 fl. 14.40, făină nr. 5 fl. 12.80, slăniță 100 chilo fl. 54.— până fl. 56.—, unsoare de porc fl. 58.— până fl. 60.—, sēu brut fl. 20.— până 22.—, fl. sēu de lumini fl. 34.— până fl. 35.—, lumini turnate de sēu fl. 38.— până fl. 40.—, săpūn fl. 20 până fl. 30.—, fēn 100 chilo fl. 1.20 până fl. 1.40, cânepă fl. 32.— până fl. 35.—, lemne de foc uscate m. cub. fl. 25) până fl. 3.—, spirt p. 1 l. 54 până 55 cr., carnea de viț chilo 48 cr. până 44 până 50 cr., carnea de miel 26 până 30 cr., ouē 10 eu 18 până 20 cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 12 August n. 1891

Table with multiple columns: Săminte, Grău, Sēcara, etc. Columns include quality and price per 100 chilo.

Cursul pieței din Sibiui.

Din 14 August n. 1891.

Table with 4 columns: Hărție-monetă română, Lire turcesci, Ruble rusești, Cump., vând., price.

Bursa de Budapesta.

Din 12 August n. 1891.

Table with 4 columns: Renta de aur ung., hărție, Împrumutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., etc.

Bursa de Viena.

Din 12 August n. 1891.

Table with 4 columns: Renta de aur ung., hărție, Împrumutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., etc.

Bursa de Bucuresci.

Table with 4 columns: 29 Iulie st. v., Renta rom. per 1875 5/10, Renta română amort. 5/10, Oblig. de stat. C. P. R. 6/10, etc.

Pentru redacțiunea responsabil: Andreu Baltescu.

[10-3] 15-50

Prețul
fl. 2.95

Cu Călințar
fl. 3.75

Ciasornic cu mecanism pentru deșteptat,
anker, noaptea luminător, înalt de 18 centimetri, căsulia de metal nicelat.

EMIL MAYER,

fabrica de ciasornice,
Wien. I., Bauernmarkt 12.

Ciasornice cu Cuc, căsulia frumos sculptată, minutar de os, cu mecanism, care bate ceasurile **fl. 8.** **Ciasornice Schwarzwälder** cu o față de porcelan de **7 policari,** bate oare întregi și jumătăți de oare **fl. 3.** **Ciasornice cu mecanism de deșteptat,** automate jux, prima **fl. 4.** **Ciasornice cu pendulă 1 metru în lungime,** umblă 8 zile, cu un serin bogat în sculptură **fl. 9,** cu sonerie **fl. 11,** cu sonerie și 2 ponduri **fl. 15,** cu 3 ponduri, sonerie și mecanism cu repetiție **fl. 25,** cu mecanism de a umbla o lună de zile și cu călințar **fl. 25.** **Ciasornice de argint anker** pentru domni având toate 3 capacurile de argint **fl. 10,** cu o căsulia tare prima **fl. 12,** aceeași specie cu călințar **fl. 16.** **Ciasornice de argint tula anker** remontoir pentru domni ornate cu aur **fl. 17,** bregett spiral **fl. 21.** **Ciasornice de aur anker** remontoir pentru domni cu două capacuri de aur și mâner oval **fl. 40,** capace dublu **fl. 50,** poleiat luciu, sau bogat în gravuri, toate 3 capacurile de aur **fl. 60.** **Ciasornice simple de metal** pentru domni **fl. 4,** prima **fl. 5,** cu capace dublu **fl. 6,** **ciasornice cu cuc și prepeliță,** sonerie și mecanism cu repetiție **fl. 18.**

Emil Mayer
dela 1 Noemvrie 1889 I., Bauernmarkt 12.

Lista cu prețurile fabricii pentru tot soiul de ciasornice de părete și de buzunar gratis.

În timp de 3 zile

curgerea uretrei se vindecă, chiar și dacă s'a ivit de timp îndelungat, prin un remediu nou patentat, fără ori-ce alte spese. [1108] 2-26

De a se comanda la
Dr. Tóth
Budapesta, IV. kerület, Deák Ferencz utca 3.
Prețul unei bucăți dimpreună cu îndrumarea de folosire **fl. 4,** a unei bucăți mai fine **fl. 5.**

A apărut și se află de vânzare la Institutul Tipografic în Sibiu

SAVITRI.

Povestire indică din Mahabarata.

Traducere de
G. B. Ducea.

Cu o prefață de Ioan Slavici.

Prețul unui exemplar:
25 cr. = 50 bani.
(Cu trimitere pe postă 5 cr. porto).

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“
ÎN SIBIU,
fundată în anul 1868 [1111] 1

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobiliile etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1887 fl. 674,896.76	în a. 1869—1887 fl. 510,902.40
în a. 1888 „ 49,110.60	în a. 1888 „ 46,826.41
în a. 1889 „ 29,899.71	în a. 1889 „ 46,966.61
în a. 1890 „ 59,643.77	în a. 1890 „ 44,195.08
Suma fl. 813,550.84	Suma fl. 648,890.50

1,462.441 fl. 34 cr.

Conform bilanțului pentru 1890 fondurile de rezervă și garanție se urecă la
645.952 fl. 02 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cismădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (A. Schadt), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Institut tipografic în Sibiu.

A ășit de sub tipar și se află de vânzare la Institutul tipografic, societate pe acții în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului
Andrieu baron de Șaguna
sau
luptele naționale-politice ale Romanilor
1846—1873
de
NICOLAE POPEA,
arhimandrit-vicar arhiepiscopese.
Tomul I.
Prețul 1 fl. 30 cr.

INSTITUT TIPOGRAFIC ÎN SIBIU.

Se află de vânzare:

Plicuri oficioase

adresate: direcțiunii financiare, — oficiului de dare r. u., — tribunalului reg. ca judecătorie a cărților funduare, — scaunului orfanal comitatens, — primăriei comunale, — judecătoriei cercuale, — protopretoriului cercual.

község előljáróságától.

Sz.

A tekintetes megyei árvaszéknek

Hivatalból.
Portomentes.
..... ügyben.

100 bucăți 50 cr.

Măriminea 14 x 21 1/2

Casurile de abus înșelător ce se întâmplă cu marca „Zacherlin“-ului nu încetează! Firma I. Zacherl din Viena se vede din cauza aceasta silită, de a vesti în toate părțile, că ea plătesce în scopul împedcării unii atari necuvințe o remunerațiune de **100 fl.** ori-și-cărui individ, prin ale cărui informațiuni firma s'ar vedă pusă în pozițiunea, de a introduce cercetare judecătorească în cazul unui abus cu marca ei. „Zacherlin“-ul, — acest remediu recunoscut ca cel mai bun în contra tuturor insectelor, — nu trebuie să se schimbe cu praful comun de insecte, deoarece „Zacherlin“-ul este cu totul o specialitate proprie, care nicăiri și nici-odată nu există altcum, decât în sticle sigilate și provădute cu marca de scutire și cu numele „I. Zacherl“. Cine cere așadară „Zacherlin“ și primește în locul acestuia praf în cornuri de hârtie sau cutii, — acela de sigur e înșelat. **Nobil se află:**

În Sibiu se capătă la domni:

J. B. Misselbacher sen.	Johann Billes.	Josef Jikeli.	Rud. Schuster.
Ludwig Fuchs.	Gustav Gürtler.	L. Kurovsky.	Josef Schwarz.
Fr. I. Wagner vorm.	Karl Herzberg, Apoth.	F. A. Reissenberger.	W. F. Morscher, Ap.
Const. Bugarsky.	G. W. Grohmann.	Andr. Göbbel.	Wilhelm Frank.
Jos. Wagner.	Franz Jahn Söhne.	Friedr. Homm.	R. Gardik.
C. A. Markowatz.	Gustav Kessler.	Mich. Mathias.	Jul. Ballmann.

Mai departe se capătă în:

Abrud: Molnár Árpád; Blaj: Herm. Engelmann, Leop. Heisikowitz, Sal. Sinberger; Brad: Farkas & Söhne; Orăștie: M. G. Zobel, Németh János, N. Vlad, Apoth., J. Wallepág; B-Huedin: J. Beke, Supka & Veres; Baroth: Brandstätter Sándor; Bethlen: Deák György; Bistrița: Kollmann és Keresztes, J. Keresztes, Franz Herberth, Carl Nussbächer; Borsec: Markovits Pirmann, Adolf Mátyás; Ciuc-Szereda: Göczy Árpád; Ciuc-Somlyo: Farkas Lajos; Dej: Burgovits és Rehák, Nieh Ferencz, Ehrenkauff Ferencz, Jacobovits Imre, Péchy Mór, Roth Pál; Deva: Balogh Gyula, Alb. Schaller, Farkas & Stiene, Hirsch Adolf, Bordean Pál; Elisabetopol: Gust. Mühlsteffen; Făgăraș: Rich. Gleim, Apoth., M. A. Gräser, Apoth., J. Jánosch, Iich Schul; Gyergyó-Szt.-Miklos: Cziffra Franz és Fiai; Hatég: Joh. Bats, Kéméndy Alb., B. Popovits; Cismădie: Gust. Binder Apoth.; Cinca-mare: Jos. Hammer; Alba-Iulia: J. B. Misselbacher jun., Jul. Fröhlich, Apoth., Alb. Jakabfy, Mihely és Zsigin, Nagy József; Chezd-Ōsorheiu: Kováts Ferencz, Jancso Géza, Csiszár Pál; Cluj: J. B. Misselbacher sen., Gergely Ferencz, Hirschfeld Sándor, Csiky Imre, Kaváts B. és fiai, Csika Lukás, Pap Ernő, Somlyai László, Könya Sándor, Bokros Adam, Baresay Manó, Vikol Gergely, Joh. Wolff, Apoth.; Brașov: Heint. Wagner, J. L. & A. Hesshaimer, Heint. Zintz, Dem. Emerias Neff., Emil Poer, Carl Harth, Carl Irk, Franz Kelemen, Ap., Julius Müller, Carl Schuster, Teutsch & Tartler, N. Grädmar, Ed. Kugler, Apoth.; Noerich: Joh. Schneider; Muréș-Ōsorheiu: Kauppe & Ekwert, Dudutz János, Max Bucher, Beke József, Nagy Sándor, Apoth., Jos. Reichardsperger; Medias: Joh. Buresch jun., Carl Breckner, Fritz Kremer, L. R. Guggenberger; Sebeșul-săsesc: Joh. Ohnitz, J. Lud. Binder, Joh. R. Rheinhardt; Aiud: Joh. Winkler, Lud. Bisztricsányi, Czimer József; Petroșeni: Stern & Pick; Simeria: A. Zeidner, Joh. Ferber; Cohlma: Ernst Wolff, Samuel Nagelschmidt's Erben; Șărcaia: F. Schnell; Sighișoara: J. B. Misselbacher sen., Jos. B. Teutsch; Gherla: Lengyel Odin; Reghinul-săsesc: Hugo Czoppelt, Apoth., Carl Fronius, Gust. Rösler, Mich. Wächner, Emil Wermescher; S.-S.-Gorgiu: Betey Bálint, Molnár Jenő, Oetvös Pál, Sera István; Turda: Korvig János, Sam. Velitsch Sohn; Teaca: Carl R. Renner; Odorheiu: Otto von Sternberg, Gaál János, Gergely János, G. H. Riemer, Novák S. V.; Hunedoara: Tóth Ede, Franz Jahn, Apoth.